

15

HAZU

1861 – 2011

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojoj 3. (173.) redovitoj sjednici, održanoj 30. ožujka 2011., temeljem prijedloga i mišljenja razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, izvješća Odbora za nagrade od 22. ožujka 2011. i članka 10. stavak 1. Pravilnika o postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, jednoglasno je donijelo slijedeću

O D L U K U

**o dodjeli nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća
u Republici Hrvatskoj za 2010. godinu**

Predsjednica Odbora za nagrade
akademkinja Alica Wertheimer Baletić

Tajnica Odbora
Alenka Smrečki, dipl. iur.

NAGRADE HAZU ZA 2010.

1. za područje prirodnih znanosti i matematike dodjeljuju se dvije nagrade:
  - prof. dr. sc. Anđelka Tonejc, za područje prirodnih znanosti i matematike, polje fizika, za izvanredna postignuća tijekom posljednjih pet godina, kao i za cijeli znanstveni opus s izrazitim odjekom u međunarodnoj znanstvenoj zajednici.
  - prof. dr. sc. Nikola Mirošević, za područje prirodnih znanosti, za znanstveni opus i objavljene knjige u zadnjih pet godina iz područja vinogradarstva i vinarstva.
2. za područje medicinskih znanosti nagradu dobiva:
  - prof. dr. sc. Željko Cvetnić, za iznimna znanstvena dostignuća trajne vrijednosti iz područja veterinarske medicine odnosno mikrobiologije.
3. za područje filoloških znanosti nagradu dobiva:
  - dr. sc. Darija Gabrić-Bagarić, za knjigu: Na ishodištu hrvatske leksikografije (izdavač IHJJ, Zagreb, 2010.)
4. za područje književnosti nagradu dobiva:
  - prof. dr. sc. Jasna Horvat, za roman: AZ (izdavač: Naklada Ljevak, Zagreb 2009.)
5. za područje likovnih umjetnosti nagradu dobiva:
  - povjesničar umjetnosti Miljenko Domijan, za cjelokupni rad kao prilog znanosti iz područja humanističkih znanosti, polje povijest umjetnosti, grana zaštita kulturnih dobara.
6. za područje glazbene umjetnosti nagradu dobiva:
  - prof. dr. sc. Grozdana Marošević, za knjigu: Glazba četiriju rijeka izdavači: Institut za etnologiju i folkloristiku i Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2010.)

7. za područje tehničkih znanosti nagradu dobiva:
- prof. dr. sc. Josip Brnić, za znanstveno dostignuće od izuzetnog i trajnog značenja za RH, za područje tehničkih znanosti, polje: strojarstvo, brodogradnja, temeljne tehničke znanosti, grana: opće strojarstvo, konstrukcija plovnih i pučinskih objekata i tehnička mehanika.

ZA PODRUČJE PRIRODNIH ZNANOSTI I MATEMATIKE DODJELJUJU SE DVIJE NAGRADE:

- **prof. dr. sc. Anđelki Tonejc**, za područje prirodnih znanosti i matematike, polje fizika, za izvanredna postignuća tijekom posljednjih pet godina te za cijeli znanstveni opus s izrazitim odjekom u međunarodnoj znanstvenoj zajednici, te
- **prof. dr. sc. Nikoli Miroševiću**, za područje prirodnih znanosti, za znanstveni opus i objavljene knjige u posljednjih pet godina iz područja vinogradarstva i vinarstva.

Prof. dr. sc. Anđelki Tonejc, rođenoj u Iloku 1942., redovitoj profesorici fizike u trajnom zvanju (Fizički odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu), dodjeljuje se Nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za područje prirodnih znanosti, polje fizika, za postignuća u primjeni računalnih metoda u elektronskoj mikroskopiji visokog razlučivanja u istraživanju nanokristalnih materijala.

Anđelka Tonejc od diplomiranja se bavi istraživanjima u fizici čvrstog stanja metodama rendgenske i elektronske difrakcije i elektronske mikroskopije. Istražuje utjecaj ekstremnih termičkih i mehaničkih postupaka na mikrostrukturu i nanostrukturu metalnih slitina i metalnih oksida. Objavila je više od 100 znanstvenih radova, od toga oko 80 iz područja elektronske mikroskopije i difrakcije, s izrazitim odjekom u međunarodnoj znanstvenoj zajednici. Prva je u svijetu primijenila Fourierovo filtriranje elektronske difrakcijske slike nanokristala metalnih oksida, što omogućuje razlučivanje atomskih ravnina, te Rietveldovu metodu u istraživanju nanomaterijala elektronskom difrakcijom. Posljednjih godina uspješno istražuje tehnologijski važne nanokristale dopiranih metalnih oksida i magnetskih slitina, faze tvrdog ugljika, nanocjevčice i nanožice, koje će u budućnosti zamijeniti silicijske diode i tranzistore.

Prof. dr. sc. Nikola Mirošević

Razred za prirodne znanosti na svojoj sjednici održanoj 12. travnja 2011. predložio je da se godišnja Nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za područje prirodnih znanosti dodijeli prof. dr. sc. Nikoli Miroševiću, umirovljenom profesoru Agronomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, rođenom u Blatu 1943. Prof. dr. sc. Nikola Mirošević, dugogodišnji predstojnik Zavoda za vinogradarstvo i vinarstvo Agronomskoga fakulteta i nositelj nastavnih kolegija Vinogradarstvo, Osnove vinogradarstva i vinarstva, Specijalno vinogradarstvo i Ampelelografija, poznati je i priznati stručnjak za vinogradarstvo i vinarstvo u Hrvatskoj i u inozemstvu. Njegovim zalaganjem ta se gospodarska grana u posljednjih dvadesetak godina snažno razvila, te je naše vinogradarstvo i vinarstvo na razini onoga u najnaprednijim zemljama Europe. Napisao je i objavio, sam i u suautorstvu, više od 200 znanstvenih i stručnih radova i 12 knjiga, od kojih ističemo najnovije: Dingač, priča o velikom hrvatskom vinu (2008.), Atlas hrvatskog vinogradarstva i vinarstva (2009.), Iločki traminac, princ s Principovca (2010.) i Vrbnička žlahtina, plemenitost otoka Krka (2010.). Prof. dr. sc. Nikola Mirošević dobitnik je više nagrada i priznanja kao što su Državna nagrada za znanstveni rad (1999.), Nagrada „Josip Juraj Strossmayer“ za najbolje znanstveno djelo s područja prirodnih znanosti (2008.), Priznanje „Stjepan Bulić“ za unapređenje ampelografije i dr.

NAGRADA ZA PODRUČJE MEDICINSKIH ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Željko Cvetnić, znanstveni savjetnik i ravnatelj Hrvatskoga veterinarskog instituta, rođen je 1963. godine u Mraclinu. Međunarodno je priznati znanstvenik u području veterinarske medicine, a ističe se njegov znanstveni doprinos iz područja epizootiologije, veterinarske bakteriologije i infektivne imunologije. Prof. dr. Željko Cvetnić posebice istražuje uzročnike tuberkuloze, leptospiroze i bruceloze, a ekspert je i u području veterinarske virologije i parazitologije. Dokazao je da je *Mycobacterium caprae* posebna vrsta koja uzrokuje generaliziranu tuberkulozu u goveda i dokumentirao da se s goveda sirovim mlijekom može prenijeti na čovjeka. Dao je velik doprinos na području molekularne klasifikacije brucela i procjene rizika od infekcije za ljudsko zdravlje. Isto je tako dokazao specifična protutijela za različite serovarove vrste *Leptospira interrogans* u različite divljači. Otkrio je vrstu *Brucella melitensis* u goveda u Hrvatskoj te *Brucella avis* u ovaca. Posljednjih godina intenzivno istražuje genetske karakteristike svinjskog ciklovirusa 2 u Hrvatskoj.

Činjenica da su 33 rada prof. dr. Željka Cvetnića objavljena u međunarodnim CC časopisima te da su do sada citirana više od 350 puta u Web of Science (WoS) najbolja je potvrda aktualnosti njegovih istraživanja.

Akademijina nagrada dodjeljuje se prof. Ž. Cvetniću za iznimna znanstvena dostignuća trajne vrijednosti iz područja veterinarske medicine, odnosno mikrobiologije.

NAGRADA ZA PODRUČJE FILOLOŠKIH ZNANOSTI

Dr. sc. Darija Gabrić-Bagarić rođena je 1947. u Sarajevu, gdje je i doktorirala na temu iz hrvatske jezične povijesti. Na matičnom je fakultetu i radila kao izvanredna profesorica od 1984. godine. Od 1993. radi na zagrebačkom Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

Institut je 2010. godine objavio knjigu dr. Darije Gabrić-Bagarić Na ishodištu hrvatske leksikografije s podnaslovom Trojezični rječnik „Blago jezika slovinskoga“ Jakova Mikalje (1649./1651.). Riječ je o prvom višejezičniku u kojem je hrvatski stupac organiziran kao u jednojezičniku i prvom našem rječniku s modernim unutarjezičnim ustrojem.

Knjiga je rezultat dugotrajnoga mukotrpnog rada i odličnoga uvida u procese koji su se događali u hrvatskome jeziku u 17. stoljeću, a Mikaljino djelo obrađeno je tako da govori ne samo o njemu, njegovim nastojanjima i njegovu jeziku, nego i da pruža puno novih filoloških i gramatičkih spoznaja o onodobnom hrvatskom jeziku. Rezultati koje nudi bogati su i važni. Utemeljeni su na pomnoj raščlambi i uvjerljivo su oprimjereni te će biti pouzdan oslonac budućim istraživanjima.

Darija Gabrić-Bagarić ostvarila je djelo koje uvelike nadilazi prosječna dostignuća hrvatskoga jezikoslovlja i zaslужila je Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za filološke znanosti.

NAGRADA ZA PODRUČJE KNJIŽEVNOSTI

Prof. dr. sc. Jasna Horvat, rođena u Osijeku 1966., hrvatska je književnica, teoretičarka kulture i redovita profesorica na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Piše romane, eseje, knjige za djecu i mladež te znanstvena i stručna djela.

Romanom *AZ* Jasna je Horvat strukturirala originalno sučeljavanje i nadopunjavanje povijesnoga romana, beletrističke priče, sumnje u jednostavno odčitavanje povijesne i ljudske istine i iskaza stručno-simboličkog razlaganja. *AZ* je složeni roman u kojem se isprepliću tri sloja zbilje: glagoljica kao sustav pisma i njemu pridruženih brojeva, životopisi Konstantina Filozofa što ih, svatko u svom odsječku, pripovijedaju suvremenici: Ćirilov brat Metodije, tadašnja carica Teodora, rimski knjižničar Anastazije i hrvatski knez Mutimir, te gnostički nazor o svijetu utemeljen na otajnom suglasju monoteističkoga kršćanskog načela i sređene mnoštvenosti svijeta.

NAGRADA ZA PODRUČJE LIKOVNIH UMJETNOSTI

Naglašeno pregnuće **Miljenka Domijana**, glavnoga konzervatora u Ministarstvu kulture, u očuvanju hrvatske kulturne baštine ima svoje zavičajne i genetske korijene. Rođen je 1946. u gradu Rabu, gdje mu je otac bio počasni konzervator. Studij povijesti umjetnosti i filozofije upisuje 1968. u Zadru, gdje i diplomira 1972. Godine 1973. pohađa tečaj ranokršćanske umjetnosti u Raveni, a 1975. poslijediplomski studij zaštite graditeljskog naslijeđa u Rimu. Godine pak 1977. imenovan je ravnateljem Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Zadru kojeg je djelovanje uzdigao na zavidnu razinu. Sredinom devedesetih imenovan je glavnim konzervatorom u Državnoj upravi, a 2001. pomoćnikom ministra kulture.

Intenzivno obnavlja kulturna dobra u Zadru, Ninu, Tkonu, Pašmanu, Rabu. Posebno se istakao u pripremi zaštite spomenika od ratnih razaranja, a nakon Domovinskoga rata i u njihovoj obnovi – kojoj je vrhunac rekompozicija i faksimilska obnova samostana u Karinu.

Vodio je obnovu kupole katedrale u Šibeniku i predsjednik je UNESCO-ove komisije za poslijeratnu obnovu u Dubrovniku. Obnovio je niz spomenika u Rabu, a za obnovu katedrale dobio je Nagradu „EU-Europa Nostra“; u Italiji je dobio Nagradu „Pasquale Rotondi“.

Predavao je na fakultetima u Zadru, Zagrebu i Splitu te na specijalističkim studijima u Rimu i Bambergu. Sudionik je u ostvarivanju velikih izložbi u Vatikanu, Parizu, Zagrebu, Ljubljani... Autor je niza stručnih i znanstvenih publikacija; dobio je niz nagrada i priznanja; izložbama fotografija *Anima et Corpus*, Bukovačka priča i *Terra Toscana* pokušao je zabilježiti ljepotu u sjećanju.

NAGRADA ZA PODRUČJE GLAZBENE UMJETNOSTI

Prof. dr. sc. Grozdana Marošević, rođena u Zagrebu 1955., završila je studij muzikologije na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu, gdje je i doktorirala 1993. na Filozofskom fakultetu. Od 1979. radi na Institutu za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu. Istraživanja je usmjerila prema hrvatskoj folklornoj glazbi, metodologiji i povijesti etnomuzikologije, glazbi u obrednim kontekstima, aspektima izvedbe i povijesnim izvorima o tradicijskoj glazbi. Predaje etnomuzikološke predmete na Muzičkoj akademiji i Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Sudjelovala je na četrdesetak domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova, objavila je pedesetak znanstvenih i stotinjak stručnih i popularnih radova te je uredila nekoliko muzikoloških publikacija.

Monografija *Glazba četiriju rijeka o glazbi karlovačkoga Pokuplja* plod je višegodišnjih istraživanja kojima je autorica obuhvatila ukupnost glazbenih praksi u gradskim sredinama (Karlovcu i Dugoj Resi) i u selima širega dugoreškog, karlovačkog i ozaljskog područja. Autorica je učinkovito kombinirala terenska istraživanja s arhivskim radom u kojem su istraženi oblici institucionalizirane glazbene prakse.

Knjiga sadrži bogatu popratnu dokumentaciju i obilje ilustracija. Temeljit znanstveni pristup tom novom istraživanju, uz originalnu dispoziciju građe i kultiviran jezični izraz, čine knjigu važnim doprinosom našoj novoj etnomuzikološkoj znanstvenoj literaturi.

NAGRADA ZA PODRUČJE TEHNIČKIH ZNANOSTI

Prof. dr. sc. Josip Brnić, redoviti profesor Tehničkoga fakulteta u Rijeci, poznati je znanstvenik u području mehanike čvrstih tijela i stabilnosti konstrukcija. Rođen je 1951. godine u Svetom Ivanu na otoku Krku, diplomirao je strojarstvo 1976., a nakon dvogodišnjega inženjerskog rada u Brodoprojektu prelazi na Tehnički fakultet u Rijeci, gdje je od 1996. redoviti profesor. Na matičnom fakultetu i na Sveučilištu u Rijeci obnaša niz odgovornih dužnosti, među kojima dekana Tehničkoga fakulteta (u dva mandata) i rektora Sveučilišta u razdoblju 1999. – 2000. godine. Član je više domaćih i međunarodnih strukovnih društava, organizacija i komiteta ili predsjednika njima. Za uspjehe u nastavi i znanstvenome radu primio je nekoliko nagrada i odlikovanja. Uže područje znanstvenog interesa profesora Josipa Brnića jesu elastomehanika, plastomehanika i oblikovanje metala deformiranjem. Posebno se ističu njegovi radovi iz posljednjih dviju godina objavljeni u međunarodnim vodećim časopisima, a odnose se na ponašanje metala pri različitim temperaturnim režimima i mahom su citirani u svjetskim bazama podataka. Najnoviji objavljeni rezultati teorijskih i eksperimentalnih istraživanja ponašanja konstrukcijskih materijala – kako kod sniženih, tako i kod povišenih temperatura – za koje je profesor Josip Brnić od znanstvene javnosti dobio najviše ocjene, iznimno su dostignuće koje unapređuje primjenu metala, posebno čelika, u mehaničkim konstrukcijama, a i važan su doprinos svjetskoj i hrvatskoj znanosti, zbog čega je profesor Josip Brnić i predložen za Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.